

सन २०१५-१६ मध्ये महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळास निधी वितरीत करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : टीडीसी २०१५/६/प्र.क्र.४५३/ पर्यटन,
मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२,
दिनांक:- २१ मार्च, २०१६.

शासन निर्णय :

पर्यटनस्थळांच्या ठिकाणी पायाभूत सुविधा पुरविण्यासाठी प्रादेशिक पर्यटन योजनेतर्गत सन २०१५-१६ मध्ये रु.२२५.०० कोटी इतका नियतव्य अर्थसंकल्पीत झाला असून त्यापैकी ७०% रक्कम रु.१५७.५० कोटी वितरणास उपलब्ध आहेत. रु.१५७.५० कोटीपैकी रु.३३.७० कोटी वितरीत केले आहेत. उर्वरीत निधी (रुपये १५७.५० वजा रुपये ३३.७०) रुपये १२३.८० कोटी वितरणासाठी उपलब्ध आहेत. सदर रुपये १२३.८० कोटी तरतूदीतून रुपये १२५०.२२ लक्ष (मागील स्पिलओवर रु.८२५.२२ लक्ष व नवीन प्रस्तावासाठी रु.४२५.०० लक्ष) इतकी रक्कम महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळास खालील -अ. येथे नमूद केलेल्या कामांना तसेच -ब. येथे नमूद केलेल्या कामांना प्रशासकीय मान्यता देऊन निधी उपलब्ध करून देण्यास शासन मंजूरी देत आहे.

(रु.लक्षात)

अ.क्र. (अ)	कामाचे नाव (स्पिलओवर)	अंदाजित रक्कम	पूर्वी वितरीत निधी	सन २०१५- १६ मध्ये
१	सीलारी येथील पर्यटक निवासाचे नुतनीकरण व दर्जा वाढविण्याबाबत विविध सोयी-सुविधा तयार करणे	१४८.३४	९०.००	५८.३४
२	ताडोबा (मोहर्ली) येथील पर्यटक निवासात विविध सोयी-सुविधा तयार करणे	२३०.८४	१०५.००	५०.८४
३	चिखलदरा (मोझारी पॉइंट) येथील नवीन पर्यटक निवासात विविध सोयी-सुविधा तयार करणे	४२८.९५	११०.००	५०.००
४	बोर डॅम येथील पर्यटक निवासात फर्निचर व नुतनीकरणाच्या सोयी-सुविधा तयार करणे	११९.६०	६०.००	५९.६०
५	नागपूर येथील पर्यटन स्वागत केंद्र श्रेणीवाढ	३४५.००	२०७.००	१३८.००
६	लोणार येथील मपविम पर्यटक विकास कामे	१४५.४३	८०.००	६५.४३
७	फर्दापूर (अजिंठा), जि.औरंगाबाद येथील पर्यटक निवासाचे श्रेणीवाढ व इतर संलग्न कामे करणे	३४५.००	१२०.००	५०.००
८	माळशेज घाट येथे पायाभूत सुविधा व विकास कामे व सोयी-सुविधा तयार करणे	४८९.९६	८५.००	४६.९६
९	माथेरान येथे पायाभूत सुविधा व विकासाची कामे व सोयी-सुविधा तयार करणे	३८९.३५	८७.००	१४.३५
१०	पानशेत, जि.पुणे येथील पर्यटक निवासात सभागृहाचे नुतनीकरण करणे, जलतरण तलावाचे	३२५.५०	१३५.००	४०.५०

	बांधकाम करणे व पर्यटक निवासाकरीता फर्निचर साधन-सामुग्री ई.बाबी तयार करणे			
११	खारघर नवी मुंबई	७२६.३२	८५.००	१००.००
१२	स्टेक होल्डर प्रशिक्षणांतर्गत वाहन चालक व इतर प्रशिक्षण	६०.००	२५.००	३५.००
१३	हिवरे बाजार, जि. अहमदनगर ग्रामीण पर्यटन केंद्र विकसित करणे	१००.००	७०.००	३०.००
१४	रायगड किल्ला परिसर विकास	४८७.००	२००.००	८७.००
	एकूण स्पिलओवर	४३२४.४९	१५३९.००	८२५.२२

(नवीन प्रस्ताव सन २०१५-१६)

अ.क्र. (ब)	जिल्हा	कामाचे नाव	अंदाजित रक्कम	सन २०१५-१६ मध्ये वितरीत निधी
१	चंद्रपूर	ताडोबा (मोहर्ली) येथील पर्यटक निवासाचे श्रेणीवाढीचे कामे.	४९०.००	१००.००
२	औरंगाबाद	सिल्लोड, जि. औरंगाबाद येथे पर्यटकांसाठी रस्त्यालगतच्या सोयी-सुविधा उपलब्ध करणे	९५०.००	७५.००
३	रायगड	पर्यटक निवास, माथेरान जि, रायगड येथे श्रेणीवाढीचे व इतर सुविधांची कामे	४५४.९७	१००.००
४	ठाणे	पर्यटक निवास, माळशेज घाट येथे पर्यटक विषयक सुविधा निर्माण करणे	१०८.४५	५०.००
५	औरंगाबाद	औरंगाबाद पर्यटन मेगा सर्कीट - (केंद्र शासनाकडून रु.८३३.२४ लक्ष प्र.मा वजा रु.१६६.६४ लक्ष) रु.६६६.६० (केंद्रीय पर्यटन मंत्रालयाची प्र.मा. आहे.)	६६६.६०	१००.००
		एकूण	१८७०.०२	४२५.००
		स्पिलओवर रु. ८२५.२२ सन २०१५-१६ मध्ये वितरीत रु.४२५.०० मिळून एकूण वितरीत रक्कम रु.१२५०.२२		१२५०.२२

प्रमाणित करण्यात येते की, वित्त विभाग शासन परिपत्रक दि. १७/४/२०१५ च्या परिच्छेद ७ ते १८ मधील प्रत्येक अटीची खालील प्रमाणे पुर्तता करण्यात आली आहे.

अ.क्र.	परिपत्रकातील परिच्छेद क्र.	विषय	विभागाचे अभिप्राय
१	७-अ	एखाद्या योजनेस / प्रकल्पास प्रशासकीय मान्यता देणे	प्रशासकीय विभागास असलेल्या अधिकारांतर्गत प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे.
२	७-ब	अर्थसंकल्पिय तरतूद करणे आवश्यक असते (योजनांतर्गत नियतव्यय उपलब्ध) व अर्थसंकल्पित करणे	अर्थसंकल्पीय तरतूद उपलब्ध आहे.

३	८	प्रशासकीय विभागांना वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका भाग-१ वित्त विभाग शासन निर्णय क्र.विअप्र- १०.०८/प्र.क्र.७०/विनियम,दि.१५/५/२००९ अन्वये अधिकार असणे	वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका, १९७८ भाग ६ पहिला,उप विभाग एक अ.क्र. २७ नियम क्र. १४९ नुसार प्रशासकीय विभागांला पुर्ण अधिकार आहे.
४	९	विविध शासकीय / प्रशासकीय संस्थांना तसेच अनुदानित संस्थांना सहायक अनुदाने मंजूर करण्यापूर्वी त्यांचेकडून पूर्वी खर्च केलेल्या अनुदानाची अपयोगिता प्रमाणपत्रे प्राप्त करून घेणे	पूर्वी वितरीत केलेला निधीचे उपयोगिता प्रमाणपत्र प्राप्त आहे.
५	१०	विभागाद्वारे संक्षिप्त देयकाद्वारे निधी खर्च करण्यात येतो. त्याचे तपशीलवर देयक सादर न केल्यामुळे लेखा आक्षेप येतात व अपहार संभवतात.	संक्षिप्त देयकाद्वारे निधी काढण्यात येत नाही.
६	११	स्थानिक स्वराज्य संस्थांना अनुदाने	लागू नाही.
७	१२	वैयक्तिक लाभर्थीच्या योजनेची देयके	लागू नाही.
८	१३	शिष्यवृत्ती / शिक्षणशुल्काची प्रतिपूर्ती, वैयक्तिक भार्थी यांच प्रदाने	लागू नाही.
९	१४	बांधकाम विषयक प्रस्तावासंदर्भात प्र.मा./तां.मा. तसेच आवश्यक तेथे सचिव समितीची मान्यता	केंद्र शासनाने प्रशासकीय मान्यता देऊन निधी मंजूर केला आहे. मात्र आता सदर योजना बंद झाल्याने त्याच्यातील काही कामे करण्यासाठी निधी वितरीत करण्यात येत आहे.
१०	१५	दुर्घम कार्यालयांना खरेदी करण्यासाठी प्राधिकृत करण्याचा शासन निर्णय निर्गमित करण्यापूर्वी अशा खरेदीसाठी रितसर प्रशासकीय मान्यतेचे आदेश काढण्यात यावेत	खरेदी नसल्याने लागू नाही.
११	१६	साहित्य खरेदीची प्रक्रिया पुर्ण करून पुरवठादार निश्चित झाल्याशिवाय खरेदीची देयके कोषागारातून आहरित करण्यात येऊ नये.	लागू नाही.
१२	१७	विविध करणांमुळे अखर्चित राहिलेला निधी विभागांची त्यांच्या अधिनस्त महामंडळाकडे हस्तांतरीत करून तांत्रिकदृष्ट्या खर्च झाल्याचे दाखविले जाते.	लागू नाही.
१३	१८	विभागांमार्फत करण्यात येणारे संगणकीकरण संदर्भातील खर्च शासनाचे दरपत्रकानुसार/निविदाद्वारे करण्यात यावा.	लागू नाही.

२. तसेच वित्त विभाग, परिपत्रक क्र.अर्थसं-२०१५/प्र.क्र.८५/अर्थ-३, दि.१७/४/२०१५ च्या परिशिष्टामधील तपासणी सूचीतील अ.क्र. १,२ व ३ ची पुर्तता करण्यात आली आहे. अनुक्रमांक ४ बाबत स्पष्ट करण्यात येते की, लेखापरीक्षक/महालेखापाल यांचे कोणतेही गंभीर आक्षेप नाहीत. यापूर्वी वितरीत केलेल्या निधीचे उपयोगिता प्रमाणपत्र सादर केले आहेत.

३. वित्त विभाग, शासन परिपत्रक क्र.संकीर्ण २०१५/प्र.क्र.३४/कोषा.प्रशा-५, दि.२४/७/२०१५ अन्वये दिलेल्या सुचनेनुसार खालील प्रमाणे प्रमाणित करण्यात येत आहे.

तपासणी सूची	पर्यटन विभागाचे अभिप्राय
योजनेस प्रशासकीय मान्यता	प्रस्तावित निधीच्या अनुषंगाने प्रशासकीय मान्यता दिलेली आहे.
निधी वितरण शासन निर्णयातील अटी व शर्तीचे पुर्तता झाल्यानंतरच होणार आहे.	होय.
३ महिन्यापूर्वी वितरीत केलेल्या निधीपैकी ७५% खर्चाचे उपयोगिता प्रमाणपत्र	पूर्वी वितरीत केलेल्या निधीचे उपयोगिता प्रमाणपत्र सादर केले आहेत.
यापूर्वी वितरीत केलेल्या निधीच्या अनुषंगाने लेखापरीक्षक / महालेखापाल यांच्याकडून कोणतेही गंभीर आक्षेप नाहीत.	नाही.
निधी लाभार्थ्याच्या थेट खात्यात जमा होणार आहे.	लागू नाही.
वस्तु खरेदी करण्यापूर्वी नियमित वापरात येणा-या वस्तुंच्या बाबतीत त्याचे रितसर खरेदी नियोजन (Procurement plan) करावे व अकारण शिल्षक साठा (Inventory) असून नये.	लागू नाही. ही वस्तु खरेदी नाही.
भांडवली वस्तु खरेदी करण्यापूर्वी यापूर्वी खरेदी केलेल्या अशा वस्तुंची यथास्थित नोंद dead Stock रजिस्टर मध्ये घेण्यात आली असून त्याचा योग्य वापर झाला असून त्या पडून नाहीत, असे प्रमाणपत्र.	भांडवली वस्तु खरेदीचे प्रकरण नाही. लागू नाही.
यामधून खरेदी होणार असल्यास प्रत्यक्ष वस्तु प्राप्त झाल्यानंतरच संबंधितांना देयक अदा केले जाणार आहे.	ही वस्तु खरेदी नाही.
आवश्यक त्या ठिकाणी आदिवासी / सामाजिक न्याय विभाग यांची निधी वितरणास सहमती आहे.	आदिवासी विकास विभाग व सामाजिक न्याय विभागाचा संबंध नाही.
प्रस्तुत योजनेत कोणतेही १ वर्ष जुने संक्षिप्त देयक त्याच लेखाशीर्षाखाली प्रलंबित नाही.	कोणतेही संक्षिप्त देयक प्रलंबित नाही
निधी स्वीय प्रपंची लेखा अथवा बँक खात्यात जमा न करता खर्च केला जाणार आहे.-	महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळास दिला जाणारा निधी त्यांच्या बँक खात्यात जमा होतो. तदनंतर खर्ची पडतो.

४. प्रादेशिक पर्यटन योजनेतर्गत सन २०१५-१६ साठी अर्थसंकल्पात रूपये २२५.०० कोटी एवढी तरतूद करण्यात आली आहे. त्यापैकी रूपये १५७.५० कोटी वितरणास उपलब्ध असुन रु.१५७.५०

कोटीतून रु.१२५०.२२ लक्ष इतकी रक्कम महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळास या शासन निर्णयान्वये अदा करण्यास शासन खालील अटींच्या अधीन राहून मंजूरी देत आहे.

अटी व शर्ती :-

- १) वितरीत केलेल्या निधीतून खर्च करताना वित्तीय नियमांचे आणि विविध नियमांतर्गत नेमून दिलेल्या कार्यपद्धतीचे पालन करण्यात यावे.
- २) कोणत्याही परिस्थितीत मंजूर अनुदानापेक्षा जास्त खर्च होणार नाही याची दक्षता घेण्यात यावी. मंजूर अनुदानापेक्षा जादा खर्च झाल्यास त्याची जबाबदारी महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळाची राहील व जादा खर्च प्रित्यर्थ जादा अनुदान उपलब्ध करून दिले जाणार नाही. तसेच कार्यान्वयीन यंत्रणा पूर्वीच्या आदेशात नमूद केल्याप्रमाणेच राहील.
- ३) मंजूर तरतुदीतून करावयाचा खर्च दि.३१ मार्च, २०१६ पर्यंत करण्यात यावा व मंजूर कामे तात्काळ पूर्ण करावीत.
- ४) ज्या संदर्भात निधी उपलब्ध करून देण्यात येत आहे त्या प्रत्येक योजनेच्या संदर्भात वित्तीय अधिकाराच्या प्रत्यावर्तनानुसार सक्षम प्राधिका-यांची प्रशासकीय व वित्तीय मान्यता घेणे आवश्यक आहे.
- ५) अशा प्रत्येक योजनेबाबत करावयाच्या बांधकामासंदर्भात अथवा खरेदीबाबत किंवा सेवा पुरवठा कराराबाबत वित्तीय नियमांप्रमाणे आवश्यक ती कार्यपद्धती पाळणे आवश्यक आहे. या संदर्भात शासन परिपत्रक, वित्त विभाग, क्रमांक-संकीर्ण-१००२/प्र.क्र.१५/कोषा-प्र ५, दि. ६ फेब्रुवारी, २००२ च्या सूचनांचे काटेकोरपणे पालन होईल याची खबरदारी संबंधित अंमलबजावणी यंत्रणेने घ्यावी. तसेच शासन निर्णय वित्त विभाग क्र.बीजीटी-१०.००/प्र.क्र.५६/२०००/वित्तीय सुधारणा, दिनांक १०.९.२००१ मधील उपाययोजनांची अंमलबजावणी तंतोतंत करण्यात यावी.
- ६) तांत्रिक मान्यता विहित स्तरावर घेण्यात यावी.
- ७) रस्त्यांच्या प्रस्तावित कामांच्या प्रकरणांमध्ये सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या नियमावलीचे पालन करणे बंधनकारक राहील.
- ८) योजनेतर स्वरुपाच्या कामासाठी (देखभाल/दुरुस्ती इ.) सदरची तरतूद उपयोगात आणली जाणार नाही याची दक्षता घ्यावी.
- ९) सदर कामांपैकी जी कामे तीर्थक्षेत्रांच्या विकासासाठी प्रस्तावित करून देवस्थान/संरथेच्या जागेवर करण्यात येणार आहेत अशा कामांसंदर्भात सदर देवस्थान/संरथेकडून ना-हरकत प्रमाणपत्र प्राप्त करून घेणे बंधनकारक राहील. तसेच अशा कामाच्या पूर्णत्वानंतर त्या संदर्भातील देखभाल/दुरुस्ती, संबंधित संरथेने करण्यासंदर्भात जिल्हाधिका-यांनी संबंधित देवस्थान / संरथेबरोबर करारनामा करणे बंधनकारक राहील. अशा प्रकारच्या देखभाल दुरुस्तीकरिता शासनाकडून यापुढे कोणत्याही प्रकारचा निधी उपलब्ध करून दिला जाणार नाही, याची नोंद घेण्यात यावी व तशी अट करारात अंतर्भूत करण्यात यावी. तसेच या कामामुळे निर्माण होणाऱ्या सर्व सुविधा तसेच पर्यटनस्थळ सर्व नागरिकांसाठी खुले राहील, अशी अट करारात समाविष्ट करण्यात यावी.
- १०) सदर निधीतून होणाऱ्या खर्चातून करावयाच्या कामांची भौतिक प्रगती तसेच निधीतून होणा-या खर्चाची मासिक विवरणपत्रे दर महिन्याच्या १० तारखेपर्यंत शासनास न चुकता सादर

करावीत. तसेच काम पूर्ण झाल्यानंतर पूर्णत्वाचा दाखला आणि निधीबाबतचे उपयोगिता प्रमाणपत्र न चुकता शासनास सादर करण्यात यावे.

११) सदर काम पूर्ण झाल्यानंतर सदर कामाच्या देखभालाची तसेच इतर अनुषंगिक कामांची जबाबदारी सार्वजनिक बांधकाम व संबंधीत संस्था यांची राहील.

१२) वर नमूद करण्यात आलेला खर्च हा सन २०१५-१६ या वर्षाच्या अर्थसंकल्पीय तरतूदीमधून मुख्यलेखा शीर्ष "मागणी क्रमांक झेडडी-४, ३४५२-पर्यटन, पर्यटनासाठी पायाभूत सुविधा, १०१ पर्यटन केंद्रे (०२) पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना - राज्य योजनांतर्गत योजना, (०२) (१८) पर्यटन विकासासाठी विविध ठिकाणांसाठी मूलभूत सुविधांकरिता अनुदान (३४५२ १९५८) ३१ सहायक अनुदान (वेतनेत्तर) या लेखाशिर्षाखाली खर्ची टाकण्यात यावा व तो सन २०१५-१६ या आर्थिक वर्षातील अर्थसंकल्पीत तरतुदीतून भागविण्यात यावा.

१३) या आदेशान्वये मंजूर करण्यात आलेली सहायक अनुदानाची रक्कम आहरीत करून संबंधितांना वितरीत करण्याकरिता श्री. र.ल.लखोटे, कार्यासन अधिकारी, पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२ यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून व श्री. ब.गु.सैदानवरु, उप सचिव पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग यांना नियंत्रक म्हणून घोषित करण्यात आले आहेत. त्यांनी वरील निर्णयानुसार मंजूर करण्यात आलेल्या सहायक अनुदानाची रक्कम अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई येथून आहरीत करून महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळास वितरीत करण्याची कार्यवाही करावी.

१४) सदर निधी "कक्ष अधिकारी, पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई" (Desk Officer, Tourism and Cultural Department, Mantralaya, MUMBAI) या नांवे E.C.S. द्वारे उपलब्ध करून देण्यात यावा.

१५) हा शासन निर्णय, वित विभाग परिपत्रक क्र.अर्थस-२०१५/प्र.क्र.८५/अर्थ-३, दि.१७/४/२०१५ तसेच वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका, १९७८ भाग- पहिला, उप विभाग एक अ.क्र.२७ नियम क्र.१४९ प्रशासकीय विभागांना दिलेल्या अधिकारानुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

५. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक २०१६०४०७१७४४४२६६२३ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात आला आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(र.ल.लखोटे)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

- १) महालेखापाल, महाराष्ट्र - १, (लेखा परीक्षा/लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई.
- २) महालेखापाल, महाराष्ट्र - २, (लेखा परीक्षा/लेखा व अनुज्ञेयता), नागपूर.
- ३) महालेखापाल (स्थानिक निकाय लेखापरीक्षा व लेखा), मुंबई.
- ४) व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळ, मुंबई.

- ૫) અધિદાન વ લેખા અધિકારી, મુંબઈ.
- ૬) નિવાસી લેખા પરીક્ષા અધિકારી, મુંબઈ.
- ૭) નિયોજન વિભાગ (કાર્યાસન-૧૪૧૧/૧૪૪૪), મંત્રાલય, મુંબઈ.
- ૮) વિત્ત વિભાગ (કા.વ્યય-૧૪/અર્થોપાય) મંત્રાલય, મુંબઈ.
- ૯) અવર સચિવ, પર્યટન વ સાંસ્કૃતિક કાર્ય વિભાગ, (અર્થસંકલ્પ શાખ), મંત્રાલય, મુંબઈ.
- ૧૦) નિવડ નસ્તી.

***